

включають комп'ютер – поки він завантажується – встигають попоїсти.

Для навчання в людей залишається все менше часу. Страждають також можливості живого спілкування. Прикро, що Інтернет порушує нормальний світ людини, трансформує реальність в її віртуальну копію... Хоча це допомагає модернізувати «нормальний світ» та вдосконалити «реальність».

Процес входження студентів в доросле самостійне життя часто позначається низкою негараздів – розчарування, черствість й байдужість оточуючих, лицемірство й некомпетентність керуючих кадрів тощо. Все це часто викликає бажання зануритись у «свій світ», відгородитися віртуальністю від недосконалого світу, створити альтернативну особистість і ототожнювати себе з нею – все це за допомогою доступних новітніх технологій. Тому відхід від реальності у віртуальний безкрайній всесвіт – це спроба втечі, більш інтелектуально й емоційно багата, ніж наркотики й алкоголь, але не менш системна.

Наскільки залежність від комп'ютера небезпечна? Відчуття небезпеки людство може усвідомити тільки через якийсь час – так було з радіацією й ЛСД. Та ті явища були більш лабораторними. А Інтернет і мобільний вже охопили весь світ – прозріння може обернутися глобальними катаклізмами.

А поки масове занурення у віртуальну реальність тільки частково видозмінило студентство. Світ змінюється – вже скоро в дипломних роботах будуть з'являтися смайлікі...

Окремий аспект становлять доступні технології збереження та поширення інформації. Розвиток технологій збереження інформації займає важливе місце і в державній політиці України. На перший план сьогодні в цьому напрямку висувається оцифрування джерел та літератури, які зберігаються у фондах бібліотек різних категорій, оскільки саме вони відіграють чи не найважливішу роль у збереженні історичної спадщини. Та попри всі намагання України інтегруватися в європейський культурно-освітній простір, покращити розвиток електронної культури, зокрема оцифрування культурної спадщини, результати поки що не дуже втішні. Проблемою також залишається і те, що Україна залишається осторонь процесів побудови Європейської цифрової бібліотеки «Europeana».

Щодо реалізації проектів по створенню електронних бібліотек та цифрового контенту в Україні, то спроби виконати це завдання завжди були спонтанними або нерегулярними, нескоординованими та нездатними відповідати вимогам цифрового суспільства. Більшість електронних ресурсів створюється та підтримується кожною бібліотекою самостійно, без належної співпраці, взаємодії та координації з іншими бібліотеками. Як приклади можна привести такі проекти:

– у 1998 році Національною бібліотекою України ім. В. І. Вернадського було розпочато проект «Створення національної системи реферування української наукової літератури»;

– в 2006 році, згідно з постановою Президії Національної академії наук України, започатковано проект «Створення загальноакадемічного порталу наукової періодики»;

УДК 378.147

Братусь І. В.,

кандидат філологічних наук, доцент кафедри образотворчого мистецтва, Інститут мистецтв Київського університету ім. Бориса Грінченка (Україна, Київ), kulturolog@gmail.com

Гунька А. М.,

викладач, Інститут мистецтв Київського університету ім. Бориса Грінченка (Україна, Київ), kulturolog@gmail.com

ІСТОРИЧНИЙ РАКУРС ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТУ В ОСВІТІ: КУЛЬТУРНІ НОРМИ ТА АНОМАЛІЇ

Проаналізовані основні чинники, що сприяють використанню Інтернету в освіті. Визначені головні напрямки роботи та проблематика цифрових освітніх процесів.

Ключові слова: Інтернет, освіта, культурні норми, університет, глобалізація.

Сьогодні Інтернет став не просто частиною життя студентів, але й основою та метою їхнього існування. Це явище стрімко набуло нечуваного розмаху – перші нерішучі кроки були перекриті значними масовими зануреннями у віртуальну дійсність. Студенти стали залежними від Інтернету в процесі навчання, в особистому спілкуванні та самовираженні. Щупальці глобальної мережі проникли в розум вчорашніх школярів – вони вже в школі почали скачувати готові завдання, привчалися завдяки мережі до «дорослого життя», взнали сто ефективних способів самогубства й познайомилися з американським тинейджером...

А стіни вищого навчального закладу зовсім не стримують у глобальному пошуку – ще більше спокус скачати завдання, ще більше спілкування й вдосталь часу на 5–10 годин віртуальної гри. Не рідко в опісі комп'ютерної гри можна зустріти щось подібне: «класна гра – я через неї майже не вилетів з другого курсу». Після пар ці студенти, переступивши поріг будинку,

– дослідження та укладання каталогу кирилических почайвських стародруків, які зберігаються в Україні та Росії, створення електронних повнотекстових копій рідкісних почайвських стародруків передбачає Почайвський проект;

– система наукових електронних видань «Бібліотека – суспільству»;

– проект «Пам'ять України» та інші [6].

«Загальним місцем» ознак культури новітнього часу прийнято вважати Інтернет. Не дивно, що частота згадування цього явища багато в чому тотожна й поверховості висвітлення конкретного впливу. Це цілком прогнозоване явище – інженерна площина висвітлюється фахівцями суто в технічних аспектах; у близьких до цієї проблеми аналітиків і публіцистів здебільшого піднімаються суспільно-економічні питання; у решти – аматорська філософічність. Та культура вже стає іншою, не дочікуючись своїх дослідників. Хоча на «передовій» вже чатують бізнесмени та психіатри (перші рахують прибутки, а другі – нові «залежності»). Культура ж часто віддана в новій інтернет-спільноті на самотік. Природно було б очікувати сплеску негативних наслідків культурного свавілля. Почасти ці прогнози справдилися, але загалом людство витримує гідну планку. Особливо важливим є потреба висвітлювати інтерактивну позицію сьогодинішнього Інтернету. Саме на цьому ми й зупинимося окремо. Новий етап розвитку Інтернету дістав умовну назву «ВЕБ 2», що відтворює не тільки поступальний характер еволюції цього ресурсу, але й принципово новий підхід до формування всесвітньої мережі. Опускаючи технічні специфікації, зупинимося на основних цікавлячих нас моментах цього нового Інтернету та його впливу на культурну ситуацію. Років 15 Інтернет існував лише у формі подавання інформації. Фактично це була здебільшого велика різноформатна бібліотека. Такий Інтернет нагадує телебачення – тільки переключаються канали/веб-сторінки. Налагоджені комунікативні можливості також сьгодні перебувають у «кризі».

Саме ВЕБ 2 покликаний змінити ситуацію з виродинням Інтернету. За новітньою технологією будь-який користувач може змінювати наповнення фактично будь-якого інтернет-ресурсу – вносити свої корективи у дизайн, коментувати, видаляти та редагувати матеріал. Звісно, подібна модерація мусить бути обмежена незначною кількістю антивандальних програмних і людських бар'єрів. Найбільш вдалим проектом сьгодні є відкрита енциклопедія Вікіпедія. Але це тема окремого дослідження (про переваги і недоліки цього).

Список використаних джерел

1. Братусь І. Інформаційні пошуки доби [Електронний ресурс] / І. Братусь // Сучасні проблеми художньої освіти в Україні. – 2010. – Вип.6. – С.33–38.

2. Братусь І. В. Проблеми викладання дисциплін історико-культурологічного циклу в вищих навчальних закладах України [Електронний ресурс] / І. В. Братусь, Ю. Б. Смольніков // Гілея: науковий вісник. – 2013. – №77. – С.77–79.

3. Братусь І. В. Сучасні технології збереження історичної спадщини України [Текст] / І. В. Братусь, З. М. Свєрдлик // Гілея. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки: Науковий вісник: зб. наук. праць / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Українська АН. – К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. – Вип.68 (№1). – С.249–252.

4. Вашик К. Представление исторического знания и новые мультимедийные технологии / К. Вашик. – М.: АИРО–XX, 1999. – 40 с.

5. Кириллова Н. Б. Медиакультура: от модерна к постмодерну / Н. Б. Кириллова. – 2-е изд. – М.: Академический проект, 2006. – 448 с.

6. Пеллагеша Н. Цифрова бібліотека для всієї Європи [Електронний ресурс] / Н. Пеллагеша // «Дзеркало тижня» [сайт]. – №6. – Режим доступу: http://dt.ua/SCIENCE/tsifrova_biblioteka_dlya_vsieyi_evropi-52792.html.

References

1. Bratus' I. Informacijni poshuky doby [Elektronnyj resurs] / I. Bratus' // Suchasni problemy hudozhn'oi osvity v Ukraini. – 2010. – Vyp.6. – S.33–38.

2. Bratus' I. V. Problemy vykladannja dycyplin istoriko-kul'turologichnogo cyklu v vyshhyh navchal'nyh zakladah Ukrainy [Elektronnyj resurs] / I. V. Bratus', Ju. B. Smol'nikov // Gileja: naukovyj visnyk. – 2013. – №77. – S.77–79.

3. Bratus' I. V. Suchasni tehnologii' zberezhennja istorychnoi' spadshhyny Ukrainy [Tekst] / I. V. Bratus', Z. M. Sverdlyk // Gileja. Istorychni nauky. Filosofs'ki nauky. Politychni nauky: Naukovyj visnyk: zb. nauk. prac' / Nac. ped. un-t im. M. P. Dragomanova, Ukrain's'ka AN. – K.: Vyd-vo NPU im. M. P. Dragomanova, 2013. – Vyp.68 (№1). – S.249–252.

4. Vashik K. Predstavlenie istoricheskogo znanija i novye mul'timedijnye tehnologii' / K. Vashik. – M.: AIRO–HH, 1999. – 40 s.

5. Kirillova N. B. Mediakul'tura: ot moderna k postmodernu / N. B. Kirillova. – 2-e izd. – M.: Akademicheskij projekt, 2006. – 448 s.

6. Pelagesha N. Cyfrova biblioteka dlja vsijej' Jevropy [Elektronnyj resurs] / N. Pelagesha // «Dzerkalo tyzhnja» [sajt]. – №6. – Rezhym dostupu: http://dt.ua/SCIENCE/tsifrova_biblioteka_dlya_vsieyi_evropi-52792.html.

Bratus I. V., Ph.D. in Philology, Associate Professor of the Department of Fine Arts, Institute of the Arts of Boris Grinchenko University of Kyiv (Ukraine, Kyiv), kulturolog@gmail.com

Gunka A. M., teacher, Institute of the Arts of Boris Grinchenko University of Kyiv (Ukraine, Kyiv), kulturolog@gmail.com

The historical perspective of the use of the Internet in education: cultural norms and anomalies

The main factors contributing to the use of the Internet in education are analyzed. The basic directions of work and problems of digital educational processes are determined.

Keywords: Internet, education, cultural norms, university, globalization.